

ANALÝZA

30. 4. 2015

Postavení českého trhu práce v rámci EU

Pravidelná analýza trhu práce se zaměřuje na mezinárodní srovnání indikátorů strategie zaměstnanosti - Evropa 2020. Pro splnění cíle ohledně zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let na 75 % chybělo zemím EU28 ve 4. čtvrtletí 2014 v průměru 5,4 procentního bodu. V tomto sledovaném období byla míra nezaměstnanosti 15-64letých mužů v České republice nejnižší mezi zeměmi Evropské unie.

Plnění kritérií zaměstnanosti podle strategie Evropa 2020

Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let dosahovala ve 4. čtvrtletí 2014 v zemích EU28 69,6 %. Míra zaměstnanosti mužů (75,4 %) převyšovala míru zaměstnanosti žen (63,8 %) o 11,6 procentních bodů. V průběhu sledovaného období míra zaměstnanosti členských zemí EU vzrostla o 0,9 p. b..

Tabulka seřazená od nejvyšších hodnot k nejnižším potvrzuje, že vysoká míra zaměstnanosti se již dlouhou dobu udržuje zejména v severovýchodních státech a v zemích západní Evropy. Nejvyšší úroveň zaměstnanosti si ve 4. čtvrtletí 2014 udrželo Švédsko s mírou zaměstnanosti 79,7 %. V této skandinávské zemi byla také nejvyšší míra zaměstnanosti žen (77,2 %) s vysokým nárůstem (4 procentních bodů) před Dánskem a Německem. První příčku (spolu s Německem) v zaměstnanosti mužů v dané věkové skupině obsadila ve 4. čtvrtletí 2014 Česká republika, když předběhla další v pořadí Švédsko o 0,4 procentní body. Rozdíly v zaměstnanosti mužů nejsou mezi zeměmi EU tak výrazné.

Ve 4. čtvrtletí 2014 cílovou úroveň 75 % překonalo celkem šest států (Švédsko, Německo, Nizozemsko, Spojené království, Dánsko a Estonsko). V sledovaném čtvrtletí chybělo České republice k tomuto cíli 0,7 procentního bodu. Pouze tři státy zaznamenaly meziroční propad míry zaměstnanosti (nevyšší v Rakousku o 0,2 p. b.). Nejvyšší meziroční nárůst dosahující více než 3 procentní body lze sledovat v Maďarsku. Řecko, Chorvatsko, Itálie a Španělsko patří mezi země s nejnižší úrovní zaměstnanosti. Všechny tyto země jižní a jihovýchodní Evropy se již několik čtvrtletí po sobě pohybují na hranici 60 %. Nejhorší situace byla v Řecku, kde ve 4. čtvrtletí 2014 byla míra zaměstnanosti 20-64letých pod úrovní 55 % (pouze 53,4 %).

Mezi země, kde došlo k meziročnímu nárůstu míry zaměstnanosti (v sledovaném období nárůst o 1,3 p. b.), patřila i Česká republika. Ve 4. čtvrtletí 2014 se Česká republika zařadila na sedmé místo mezi zeměmi EU28. Míra zaměstnanosti v ČR (74,3 %) převyšovala průměr EU28 o 4,7 procentního bodu. Ze sousedních států mělo v posledním čtvrtletí 2014 vyšší míru zaměstnanosti než Česká republika pouze Německo (77,9 %). V Rakousku, Polsku a na Slovensku byla celková zaměstnanost nižší. V Rakousku byla o 0,2 procentního bodu nižší než u nás, v Polsku dosahovala 67,4 % a na Slovensku 66,6 %. Jak již bylo zmíněno, Česká republika se vyznačuje jednou z nejvyšších měr zaměstnanosti mužů. Ve 4. čtvrtletí 2014 dosahovala 82,6 %.

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA
Tabulka 1 Míra zaměstnanosti 20-64letých v členských zemích EU (v %)

Země	4. čtvrtletí 2014			Rozdíl v p.b. 4.Q 2014 - 4.Q 2013		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Švédsko	79,7	82,2	77,2	0,0	0,1	0,0
Německo	77,9	82,6	73,2	0,3	0,0	0,6
Nizozemsko	76,6	82,0	71,3	0,2	0,6	0,0
Spojené království	76,5	82,0	71,1	1,1	0,9	1,2
Dánsko	76,4	79,6	73,2	1,1	0,9	1,4
Estonsko	75,3	79,6	71,3	2,0	3,4	0,9
Česká republika	74,3	82,6	65,8	1,3	1,2	1,5
Rakousko	74,1	78,4	69,8	-0,2	-0,7	0,2
Lucembursko	73,0	79,6	66,3	1,7	0,5	2,9
Finsko	72,4	73,4	71,3	-0,1	-0,3	-0,1
Litva	72,3	73,8	70,9	1,9	1,5	2,3
Lotyšsko	70,8	74,5	67,3	0,7	1,2	0,1
Francie	69,7	73,5	66,1	0,2	0,0	0,4
EU28	69,6	75,4	63,8	0,9	0,8	0,9
Kypr	68,4	71,9	65,2	1,4	0,0	2,7
Portugalsko	68,0	71,6	64,6	1,5	1,7	1,3
Irsko	67,9	74,1	62,0	1,3	1,6	1,1
Slovinsko	67,9	72,3	63,2	0,8	1,1	0,4
Belgie	67,6	72,1	63,1	0,7	0,2	1,2
Maďarsko	67,5	74,3	61,0	3,2	3,4	3,0
Polsko	67,4	74,6	60,3	1,8	1,9	1,7
Slovensko	66,6	74,2	59,0	1,6	2,7	0,7
Malta	65,6	80,4	50,3	-0,1	0,7	-0,9
Bulharsko	65,5	68,3	62,6	1,9	1,5	2,2
Rumunsko	65,4	74,1	56,7	0,9	1,1	0,8
Španělsko	60,8	65,9	55,6	1,8	2,0	1,5
Itálie	60,2	69,9	50,6	0,4	0,2	0,5
Chorvatsko	58,8	63,6	53,9	1,5	1,9	0,9
Řecko	53,4	62,3	44,7	1,0	0,1	1,8

Zdroj: Eurostat

Důležitým indikátorem z pohledu trhu práce je podíl vysokoškolsky vzdělaných osob. Vyšší vzdělání obecně zabezpečuje lepší uplatnění na pracovním trhu. Ačkoliv došlo mezi lety 2003 až 2013 ke zvýšení podílu vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30-34 let v EU v průměru o 12,2 p. b., požadovanou hranici se zemím EU prozatím nepodařilo naplnit (za rok 2013 podíl dosahoval 36,8 %). Ve 4. čtvrtletí 2014 byl podíl vysokoškolsky vzdělaných osob za průměr EU28 38,1 %, čímž se cíl 40 %, který si strategie zaměstnanosti EU2020 stanovila, zase o něco

ANALÝZA

přiblížil. Celkově se ženy v dané věkové kategorii vyznačují vyšší úrovní vzdělání než muži (rozdíl za EU28 byl 8,9 p. b.).

Tabulka 2 Podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30-34 let (v %)

Země	Vysokoškolské vzdělání (ISCED 5-8) ¹ 4.Q 2014		
	celkem	Muži	ženy
Kypr	54,0	47,2	60,3
Litva	53,0	44,8	61,2
Irsko	51,1	43,4	58,1
Lucembursko	50,8	45,1	56,7
Švédsko	49,6	42,3	57,3
Estonsko	48,7	38,9	59,0
Spojené království	47,0	42,7	51,3
Nizozemsko	45,7	43,1	48,4
Francie	44,6	40,4	48,7
Belgie	44,2	39,4	49,0
Finsko	44,1	36,8	52,1
Polsko	42,8	34,7	51,3
Španělsko	41,4	36,1	46,7
Rakousko	39,7	37,6	41,9
Slovinsko	39,2	27,9	52,6
Dánsko	38,3	33,3	43,5
EU28	38,1	33,6	42,5
Lotyšsko	38,0	25,2	51,1
Řecko	37,4	33,2	41,9
Maďarsko	35,4	29,0	42,0
Chorvatsko	33,7	25,7	42,1
Bulharsko	31,7	24,5	39,5
Německo	31,7	32,3	31,0
Portugalsko	31,1	23,0	38,7
Česká republika	28,6	23,3	34,2
Slovensko	26,8	21,4	32,4
Malta	26,5	22,0	31,3
Itálie	24,7	19,4	30,1
Rumunsko	24,7	22,2	27,4

Zdroj: Eurostat

Podle výsledků VŠPS za 4. čtvrtletí 2014 se Česká republika s dosaženým podílem 28,6 % zařazuje mezi země s nejnižším podílem vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku

¹ Od 1. ledna 2014 byla zavedena nová klasifikace vzdělání ISCED 2011 (nahrazuje klasifikaci ISCED 97)

ANALÝZA

30–34 let. Za poslední roky ale tento podíl v naší zemi výrazně vzrostl (mezi lety 2003 a 2013 až o 14,2 p. b.).

Nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob než v České republice byl u našeho východního souseda (Slovensko 26,8 %), na Maltě (26,5 %), v Itálii a Rumunsku (shodně 24,7 %). Ve 4. čtvrtletí 2014 splňovalo požadovanou hranici 40 % celkem 13 zemí. Ze sousedních států se nad úroveň EU28 (38,1 %) pohybovalo Rakousko (39,7 %) a Polsko (42,8 %). Pod úroveň EU28 pak bylo Německo (31,7 %) a zmíněné Slovensko.

Nezaměstnanost

Česká republika se vyznačuje relativně nízkou úrovní nezaměstnanosti. Ve 4. čtvrtletí 2014 byla obecná míra nezaměstnanosti v ČR (5,8 %) o 4,3 p. b. nižší než průměr EU. Pod úrovní EU byla míra nezaměstnanosti žen i mužů. Mezi státy EU28 s nejnižší mírou nezaměstnanosti se řadí Německo, Lucembursko a Rakousko. V Německu byla míra nezaměstnanosti v daném období vůbec nejnižší a v jako jediné zemi se o 0,1 p. b. udržela pod úrovní 5 %. V porovnání s dalšími sousedními státy byla míra nezaměstnanosti výrazně vyšší na Slovensku (12,6 %), v Polsku byla také vyšší (8,2 %), ale pořád pod úrovní EU28.

Míra nezaměstnanosti se nadále udržuje na vysokých hodnotách zejména v jižních státech Evropy. Státy s nejnižší zaměstnaností (zejména Řecko a Španělsko) se umístily zároveň na předních místech žebříčků zemí s nejvyšší mírou nezaměstnanosti. U těchto dvou zemí lze konstatovat, že z osob ve věku 15-64 let, které chtěly pracovat, byla každá čtvrtá osoba nezaměstnaná.

Tabulka 3 Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU (v %)

Země	4. čtvrtletí 2014			Rozdíl v p.b. 4.Q 2014 - 4.Q 2013		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Německo	4,9	5,1	4,6	-0,1	-0,1	-0,3
Lucembursko	5,5	5,2	5,9	-0,7	0,0	-1,6
Rakousko	5,6	5,9	5,4	0,2	0,7	-0,2
Spojené království	5,7	5,9	5,4	-1,5	-1,6	-1,4
Česká republika	5,8	4,9	7,0	-1,0	-0,8	-1,2
Malta	5,9	6,3	5,3	-0,7	-0,4	-1,0
Dánsko	6,3	6,3	6,2	-0,3	0,3	-1,1
Estonsko	6,5	6,3	6,7	-2,3	-3,1	-1,6
Nizozemsko	6,5	6,6	6,4	-0,4	-0,6	-0,1
Rumunsko	7,0	7,4	6,5	-0,4	-0,5	-0,2
Maďarsko	7,2	7,1	7,2	-2,0	-1,9	-2,2
Švédsko	7,5	7,8	7,2	-0,1	-0,1	-0,2
Polsko	8,2	7,7	8,8	-1,7	-1,6	-1,8
Belgie	8,6	9,0	8,2	0,0	0,1	0,0
Finsko	8,6	9,5	7,7	0,7	1,2	0,3
Slovensko	9,7	9,1	10,5	-0,1	0,0	-0,3

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, 274 052 425, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

EU28	10,1	10,0	10,2	-0,7	-0,6	-0,7
Irsko	10,2	11,8	8,2	-1,8	-1,9	-1,7
Litva	10,2	11,4	9,1	-1,4	-1,2	-1,4
Francie	10,5	10,8	10,2	0,4	0,8	0,1
Lotyšsko	10,5	10,6	10,4	-1,0	-1,4	-0,6
Bulharsko	10,7	11,5	9,7	-2,5	-2,5	-2,5
Slovensko	12,6	11,9	13,6	-1,7	-2,5	-0,5
Itálie	13,5	12,5	14,9	0,7	0,4	1,1
Portugalsko	14,0	13,8	14,2	-2,1	-1,9	-2,2
Kypr	16,3	17,3	15,2	0,1	-0,2	0,4
Chorvatsko	18,5	18,4	18,6	0,6	0,5	0,6
Španělsko	23,8	22,9	24,9	-2,0	-2,3	-1,7
Řecko	26,3	23,4	29,8	-1,7	-1,5	-2,2

Zdroj: Eurostat

Při všeobecném poklesu nezaměstnanosti se naopak zhoršil jiný strukturální ukazatel Eurostatu - podíl dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a déle) na celkové nezaměstnanosti. Za úhrn členských zemí se meziročně zvýšil o 0,5 p. b. na 49,8 %. V České republice se podíl dlouhodobě nezaměstnaných meziročně taky zvýšil, a to o celkem výrazných 4,0 procentních bodů. Způsobil to nárůst dlouhodobě nezaměstnaných mužů (meziročně až o 7,8 p. b.). Patříme mezi země, kde je sledovaný ukazatel pod úrovní EU28 (rozdíl 3,6 p. b.). Zemí s nejvyšším podílem dlouhodobě nezaměstnaných (72,9 %) bylo ve sledovaném čtvrtletí Řecko. Nejlepší situace byla ve Švédsku (podíl pouze 21,1 %).

Tabulka 4 Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle na celkovém počtu nezaměstnaných ve věku 15-64 let (v %)

Země	4. čtvrtletí 2014			Rozdíl v p.b. 4.Q 2014 - 4.Q 2013		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Řecko	72,9	72,3	73,5	2,5	2,5	2,4
Slovensko	67,2	69,7	64,5	-4,8	-4,8	-4,3
Bulharsko	63,7	67,1	59,2	3,9	7,3	-0,7
Chorvatsko	61,7	61,6	61,7	-2,5	-4,4	-0,5
Itálie	61,1	58,6	63,8	2,8	0,5	5,2
Irsko	59,2	65,4	48,5	-2,8	-3,7	-1,6
Portugalsko	59,2	59,5	59,0	1,2	-1,6	4,1
Slovinsko	55,6	53,4	57,9	-0,5	-7,4	6,5
Španělsko	53,0	52,0	54,1	1,0	0,8	1,2
Belgie	52,3	55,7	48,0	5,3	9,7	-0,3
EU28	49,8	50,1	49,4	0,5	0,3	0,7
Kypr	48,1	49,1	47,0	5,9	7,8	3,7
Malta	47,5	49,8	43,0	0,3	1,7	-2,7
Litva	46,4	49,4	42,7	5,2	8,7	1,0

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách

Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, 274 052 425, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

Česká republika	46,2	47,3	45,3	4,0	7,8	0,7
Maďarsko	45,9	47,6	43,9	-7,7	-6,5	-9,1
Lotyšsko	45,6	47,6	43,6	-0,8	0,4	-2,0
Německo	44,6	47,0	41,7	-2,0	-0,9	-3,3
Rumunsko	43,2	44,0	42,0	-4,3	-3,7	-5,2
Estonsko	42,9	54,5	31,4	2,4	7,5	-1,6
Francie	42,3	43,5	40,8	0,3	0,5	-0,2
Nizozemsko	42,0	44,3	39,3	4,3	6,2	2,1
Polsko	41,4	41,0	41,8	-3,2	-3,7	-2,7
Spojené království	34,6	39,0	29,2	-1,8	-1,0	-2,5
Rakousko	27,0	27,8	25,9	1,9	1,3	2,2
Lucembursko	26,2	28,6	:	-2,6	-4,5	:
Finsko	24,8	25,6	23,8	2,2	0,3	4,3
Dánsko	23,5	26,5	20,2	-1,5	5,7	-8,4
Švédsko	21,1	22,1	19,9	0,6	-0,6	1,9

Zdroj: Eurostat

: - údaj není k dispozici

Kontakt

Lukáš Savko

Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Tel.: 274 052 183

E-mail: lukas.savko@czso.cz